

ONTPOLDERINGSGBIED KLEIN BROEK IN TEMSE: EEN HARMONIE VAN NATUUR EN VEILIGHEID

De Durme, een rivier met een veelbesproken reputatie, krijgt binnen het Sigmaplan de kans om haar natuurlijke ritme te herstellen.

Het Klein Broek in Temse, één van de gebieden met als hoofddoel de ontwikkeling van getijdenatuur, werd ontpolderd om deze harmonie te bereiken. Hierdoor helpt Vlaanderen niet alleen de natuurdoelen te halen die door Europa zijn opgelegd, maar wordt ook de veiligheid versterkt.

Natuurherstel en veiligheid

- Ontpoldering: Het ontpolderde gebied van 32 hectare is nu voltooid. Eind september werd een eerste bres in de oude dijk geslagen, gevolgd door een tweede bres enkele weken later. Sindsdien stroomt er tweemaal per dag Durmewater het gebied binnen.

- Laaggelegen zone: Bij vloed komen de laagst gelegen delen onder water te staan.

Hoewel er momenteel weinig begroeiing is, zal een deel van deze zone in de toekomst gedeeltelijk verder opslibben tot schorren. In en rond geulen zullen minidiertjes floreren, die de basis vormen van een zeldzaam ecosysteem en voedsel zijn voor ganzen, eenden en steltlopers.

- Hoger gelegen schorren: Deze overstromen enkel bij springtij. Hier vinden we kruiden, grassen, mossen, bomen en struiken. Riet- en moerasvogels broeden en schuilen er, terwijl verschillende vissoorten zich voeden met organisch materiaal en insecten.

- Veiligheid: Tijdens stormtij zullen de schorren de kracht van vloedgolven temperen, de impact op de dijken afzwakken en dijkdoorbraken voorkomen.

Klein Broek bres laag water

Klein Broek bres springtij hoog water

Natuurlijke rijkdom

Het gelijkmatige ritme van eb en vloed creëert een ideale omgeving voor een zeldzame, natuurlijke rijkdom. Het Klein Broek zal zich ontwikkelen tot een uniek ecosysteem waarin natuur en veiligheid hand in hand gaan.

In de toekomst zal ook het Groot Broek in Waasmunster ontpolderd worden. Zo draagt Vlaanderen bij aan een duurzame toekomst voor mens en natuur.

Meer informatie over het Sigmoplan en de bescherming van Vlaanderen tegen overstromingen vind je op de officiële website van het Sigmoplan.

www.sigmoplan.be/nl/projecten/klein-broek

Dirk Hylebos

*Zie ook het artikel over de uitstap van
Ons Streven pag 6-7*

Natuurpunt Waasland
Kern Zuid - Kern Lokeren

WANDELING NATUURPARELS 30 MAART

Ondanks het druilerige weer, kwamen toch meer dan 20 personen opdagen aan den Toeter op zaterdagmiddag, daags voor Pasen. Zoals voorzien maakten we een wandeling met meerdere haltes langs de Durme en het Klein Broek.

Vertrek- en aankomstplaats gezien vanuit Hamme.

Het groene hutje, 'Marée Grave' of getijmeter, wordt in de volksmond 'Mariagraf' genoemd.

Aan het geboortebos bij de watersporten stonden we even stil bij de pas opgerichte zwaluwtil waar Rudi ons enige uitleg gaf. U kan daarover meer lezen elders in dit blad. Op de plek waar de bressen in de vroegere dijk werden gemaakt, gaf gids Marc ons uitleg over de veranderende natuur door de Sigmawerken en de aanleidingen daarvoor.

len ontwikkelen. Eerst werd de potpolder, een 'gecontroleerd overstromingsgebied' aangelegd. Enkel bij stormtij, of wanneer men de sluis openzet, komt het water over de dijk. Dat kan een spectaculair beeld opleveren waardoor men van 'de watervallen van Tielrode' spreekt.

Het Klein- en Groot Broek daarentegen, zijn aan de getijden gebonden en laten twee maal per dag, door de bressen, het water van de Durme in en uit gaan. Dit noemen we een ontpoldering. Zo krijgt het water meer ruimte, maar bij zeer hoge waterstand zal vooral de potpolder belangrijk zijn om een overstroming te voorkomen. Het Groot- en Klein Broek zullen op zo'n moment al veel water preventief hebben opgevangen en vol staan.

Op de plek waar in 2017 archeologische opgravingen werden gedaan, gaf Astrid enkele weetjes mee. Er werd een grafveld met 51 graven uit de vroege middeleeuwen, rond het jaar 600, van mannen, vrouwen en enkele kinderen ontdekt. Die tijd kwamen Germaanse stammen zoals Saksen en Franken onze contreien veroveren. Vooral aan de attributen die erbij gelegd waren: wapens, sieraden, gespen, potten...kon men bijzonderheden

De eerste bres gezien vanuit de zijde van Hamme

vaststellen. Dat de bevolking niet arm was bvb en dat er contacten en handel met andere culturen was. Er was bvb een sieraad met stenen uit het nabije oosten bij. De resten, of een deel ervan, zijn te zien in het Museum Zwijgershoek in Sint-Niklaas. In het museum van Temse kan men meer info vinden.

Op dit moment is het laag tij en zien we op de plas-

sen enkele soorten watervogels: Bergeenden, Meerkoeten, kokmeeuwen... De voorbije periode werden heel wat meer diersoorten met precisie op de gevoelige plaat vastgelegd. Dat konden we bewonderen op de tentoonstelling in de Koolputten waar Staf, die ons halverwege opwachtte, ons naartoe bracht.

Na de tentoonstelling keerden we terug langs de andere oever via Den Bunt naar het Veer. Dit gebied wordt geregeld ietwat beperkt bewaterd via een sluis, die zich hoog in de dijk bevindt. Hier worden geen bressen voorzien. Men wil zo een specifieke flora ontwikkelen die op andere plaatsen verloren is gegaan. Aan deze zijde zal men in de toekomst, via een lus over een verlaagde dijk, het hele overstromingsgebied kunnen rondwandelen. Bij heel hoog tij zal het water dan wel over de dijk gaan.

Tussendoor een drankje en knabbeltje die we uit onze rugzakjes toeverden. Een prettige verrassing. Door de vindingrijkheid van onze gids die achterwaarts stapte terwijl hij zijn leerrijke info meedeelde, haalden we met gemak de veerboot van 17 uur. Een mooie tijd om een boeiende namiddag af te ronden.

Zie ook het artikel over het Klein Broek (Dirk Hylebos) pag 4-5

